1874. VI. évfolyam. 197. szám. Szerda, október 7.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, esütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Az utósó találkozás.

** Szerény, egyszerü emberek tanácskoztak ma együtt Aradon. Az 1848-ki szabadságharcz élő bajnokainak küldöttei, képviselői gyültek oda, hogy a régi honvédügy felett eszmét cseréljenek.

Nagyobb fontosságu e nap s ennek eseménye, mint hogy felette oly könnyen napirendre térhetnénk.

Az Aradra érkezett honvédeket az aradi honvédegylet szónoka azon szavakkal fogadta, hogy talán utószor találkoznak most együtt a régi bajtársak.

Ott vannak ők együtt, a kiknek — „csatájok a védelmezett n é p j o g csatája volt.“

Épen nem lehetetlen, hogy utószor találkoztak együtt az egykori vitézek, de most már részben összeroskadt öregek.

Huszonöt éve, midőn ama hősök a csatamezőn áldáz ellenséggel szemben állottak Bennünket védtek ők. A nemzetet nem mentheték meg az elbukástól, de megmentették — a nemzeti becsületet.

Együtt látva most őket, vajon nem támad-e fel a lelkiismeret szava minden igaz magyar emberben, hogy — M a g y a r o r s z á g h á l á t l a n v o l t a s z a b a d s á g h a r c z h ő s b a j n o k a i i r á n t.

Igen szép, n a g y o n megható jelenség, hogy épen az aradi vértanuk kivégeztetésének negyedszázados évfordulója alkalmából gyültek össze az egykori „félistenek.“ Megható ez, mert hiszen k e t t ő s g y á s z n e h e z e d i k ez által a n e m z e t r e.

Gyászoljuk a zsarnoki hatalom által kivégzett hősöket. Keblünkben a keserüség érzete támad fel, hogy onnan jött a hóhéroknak a parancs, a honnan a nemzet jólétének előmozditását várhattuk volna.

De legyünk igazságosak.

Vajon a magyar nemzet mit tett a dicső honvédek jutalmazása iránt?

A zsarnoki hatalom idegen segélylyel letiporta őket, s mi — az ő véreik — nem tettünk annyit sem, hogy törvényhozásilag erkölcsi elismerést adtunk volna nekik.

Ime, itéljen az elfogulatlan ész: vajon a zsarnok, vagy mi bántunk-e méltatlanabbul a honvédekkel?

Ama hős férfiak most már — az idők rendi szerint — elhullanak az élők soráből lassanként. Nem lehetetlen, hogy — u t ó s z o r t a l á l k o z t a k m a e g y ü t t a vértanuk kivégeztetési helyén.

Nemzetünknek már ősi hibája, hogy élő apostolait meg szokta követni.

A szabadság apostolai, a honvédek épen ily sorsra jutottak. Közönyösségünk, érdekeletlenségünk hideg köveivel dobálták őket agyon, s ellenségeinknek nyujtá k segédkezet a hősök eltiprásában. —

Viselje ezért a felelősséget — a nemzet törvényhozó testületének többsége.

Nem az a sajnálatos e körülményben, hogy a honvédek s z e m é l y i s é g e i iránt nem viseltettünk a kellő tiszteletttel, hanem az a hibánk, hogy nem becsültük meg azt az e s z m é t, a mit ők képviseltek „a hosszu harcz alatt.“

Gondoljuk fel ezt a „hősök tán utósó találkozása“ alkalmával.

Ugy is, körülbelől — késő volna már a szabadságharcz vitézeinek személyei iránt leróvni a hálatartozást, mert hiszen ki tudja, ők már nem sokára nem szállnak-e le az örök nyugalomra?

Hanem adjuk meg nekik az elégtételt V i g y ü k d i a d a l r a e s z m é i k e t. Gyávák volnánk, ha ezt nem tennők.

A kibérelt lelkiismeret huzódjék félre most. Lépjen előtérbe az önzetlen honszeretet.

A s z a b a d s á g h a r c z v i t é z e i t l e l k e s i t ő e s z m e m é g é l, s az nem tün el a hős bajnokokkal.

Ez az eszme egykor — kitör és eget kér.

Öngyilkosok lennénk akkor, ha a szabadságharcz vezéreszméjét kitörölnők elménkből.

Függetlenség, önállóság volt akkor a jelszó.

Hátralépés volna tőlünk, ha kevesebbet irnánk zászlónkra.

Menjünk tehát — előre!

— **Arad, okt. 6.** A városban mindenütt gyászlobogók vannak kitüzve. A honvédek 8 órakor a ligetben mintegy ötszázan gyülekeztek össze s innen templomba vonultak az istentiszteletre. A templom s piacz telve van közönséggel. Az istentiszteleten Varga plébános prédikált. A templomból a honvédek számos kisérettel az egykori vesztőhelyre mentek.

— **A nemzeti bank** nem idegenkedik attól, hogy a magyar vidéki pénzintézetek kivánatát, hat milliónyi visszleszámitolási hitelmegnyitását illetőleg elfogadja; ugy látszik, hogy az első hazai takarékpénztár ajánlatát, mely szerint két millió névértékü állampapirok vétetnének e hitel alapjául, elvben elfogadná; ezen ügy azonban még nem haladta meg a bizalmas értekezések stadiumát.

— **A honvédgyakorlatok** M.-Vásárhelyen József főherczeg és Szende Béla honvédelmi miniszter jelenlétében tartattak meg, s tegnap bevégződtek. E kerület honvédsége semmivel sem marad hátra legjobbjaink mellett. A tábori épitkezések nagyszerüek, sikerültek. Tegnapelőtt este a főherczegnek fáklyászene adatott, mely alkalommal a főherczeg azt felelé, hogy a főparancsnokság és Szende honvédelmi miniszter együttes és egyetértő működésének köszönhető a honvédség fejlődésének ily előhaladása, s további haladásra buzditott. — Szavai nagy lelkesedéssel fogadtattak.

— **Leitschuk** János postai levélhordó, két gyermeknek saját élete veszélyeztetése mellett a hullámokból történt megmentéséért az ezüst érdemkeresztet kapta.

— **Az osztrák császár** tegnap az általános audienczia előtt, fogadá gr. Wilczeket, s az északsarki expedició vezéreit és tiszteit. A császár mindegyikkel beszélt, Kepessel magyar nyelven. A császár ismételve örömét jelenté ki az expedició sikere felett, mely Ausztriának annyi dicsőséget szerzett. A császár dicsérte az expedicióban résztvettek bátorságát s örömét jelenté ki a tett tudományos tapasztalatok felett. A fogadtatás fél óráig tartott.

— **Don Karlos** Durangóban történt lázadás alkalmával egy lövés által altestén erősen megsebesittetett.

A Balla Wesselényi bünperében Hegyesi Márton ügyvéd végső védbeszéde.

(Vége.)

Egyébiránt tekintsük meg: mi által czéloztatik beigazoltatni ezen vád. Egyedül Halásznak és N. Vargának azon vallomása által, hogy ők — de nem védenczem — eltolvajlották azon szekeret és 3 lovat, s hogy szerintük védenczem is azon szekeren ült.

En ennek ellenében azon véleményt fejezem ki, hogy ezen vallomások alapján még Halászt és N. Vargát sem lehetett vala, illetve nem lehetne jogilag elitélni, mert ott, a hol merőben lehetetlen a tett bármily nyomára akadni, az önvallomás magában véve büntető jogilag biztositékot nem alkot, nem is emlitve az ön vallomás bizonyereje ellen több kriminalista s az angol törvényhozás által követett azon elvet, hogy józan ésszel biró ember önmaga ellen nem vallhat, s hogy az önvallomás igazsága, mivel az az emlitett jogok sértésével rendesen kicsikarás által vétetik ki, mindig kétélyes.

De feltéve, tagadva, ha hogy Halász és N Varga a miatt elmarasztalható lenne is, azt még határozottabban tagadom, hogy védenczem is tagadásával szemben a bünözöttek vallomásaik alapján, vagy azon indokból, mivel állitólag ő is üt az állitólagosan eltolvajlott szekeren — elmarasztalható lenne.

Mert ha ez igy volna is, még azon esetben is egy olyan elv vétetnék fel büntető törvénykezésünkbe, mely elv mellett soha nem lehetne senki biztos arról, hogy vajon nem hull-e le fejére a bünt büntető igazságszolgáltatás Damokles kardja, csupán azért, hogy tudtán kivül vagy talán tudtával is, egy nem igazi jószágot képező, de ez más által elsajátitott szekeren vagy lovakon utazott.

Ötödik v á d. 3 cseudőrnek a Nagy Pál tanyáján május 4-én 1854. lett leverése — azok fegyverei és fövegei elvétele által elkövetett erőszakoskodás.

A tárgyi tényálladék itten igazolva van, de nincs az alanyi tényálladék.

Mi által akar helyreállittatni az alanyi tényálladék? Nagy Pálnak és nejének, s Halásznak és N. Vargának tanuzmányai által.

Halásznak és N. Vargának vallomása a már fentebb előadottak alapján figyelembe nem jöhet.

Nagy Pálnak és nejének tanuzmányai szintén nem szolgálhatnak védenczem tagadása ellenében alapul.

Mert ezen tanuzmányok, figyelembe nem véve is azt, hogy Halászék több helyen Balla név alatt üzték szerepüket, mi világosan igazolatik a n.-váradi volt cs. kir. ügyészségnek a járásbirósághoz az 1854. évi május 24-ről intézett s a Halász-féle bünper csomó között levő azon megkeresvényéből, melyet azért intézett a járásbirósághoz, hogy Halász Pál arra nézve is hallgattassék ki: miért adta ki magát hamisan Balla Gergelynek? kellő bizonyitékul már azért sem szolgálhatnának, mivel ezen tanuk csak azt állitják, hogy náluk volt egy Ballának szólitott egyén, de azt, hogy védenczem lett volna az, szembesitéskor sem állitották s védenczem mellett egy döntő körülmény is harczol, s ez az, hogy ugy a csendőrök jelentéséből, mint az összes érdeklettek tanuzmányaiból és vallomásaiból az tünik ki, hogy az ottan Ballának nevezett egyén sulyosan megsebesittetett. Védenczemen pedig ezen incriminált tény után 6 nappal május 10-én, midőn ő Balla Lászlónál Érendréden megjelent, seb, mint Balla Lászlónak 35. sz. alatti tanuzmányából kiviláglik, — egyátalán nem volt. Már pedig az, hogy egy a fején levő sulyos seb 6 nap alatt teljesen s az észrevétlenségig begyógyulna: a törvényszéki orvostani elvek szerint fel nem tételezhető, miből aztán kétségbevonhatlanul következik az, hogy védenczem a Nagy Pál tanyáján a csendőrökkel történt viaskodáskor jelen nem volt, s ő azzal nem vádolható.

Nem gyengiti meg ezen körülményt Halassy Gábornak és Lengyel Józsefnek ellenkező vallomásuk sem, mert Halassy habozása miatt nem el fogadható tanu, mert Lengyel csak hallomás után beszél s mert Bernáthy Vincze s neje és Halassiné teljesen megczáfolják amazokat.

Idevonatkozólag meg kell még emlitnem azt is, hogy ezen vád azáltal is támogattatik, hogy védenczem az 1869. évi márczius 13 vallomásában azt adá elő, hogy rajta sebhely nincsen, holott az orvosilag konstatálva van. Ez védenczem ellen nem hozható fel, — mert ő vallomásában nem azt adá elő, hogy rajta sebhely egyáltalán nem létezik, hanem azt, hogy kardvágás és szuronyszurás által okozott seb nincsen.

Ez pedig különbség.

A védenczemen észlelhető sebek mint az Balla Lászlónak már emlitett tanuzmánya által is konstatáltatik, mely tanuzmány által a kardvágás és szoronyszurás által okozott seb lehetősége is ki van zárva. Iábtörés és vasfogóval lett főbe ütés által még a gyermekkorban okoztatott.

A h a t o d i k v á d. Az 1859. évi október 14-ről keltezett 15. szám alatti hamis keresztlevél készitése és használása miatt van emelve.

Itten meg kell különböztetnünk a készitést és használást.

A készités tehát e hamisitás tárgyi tényálladéka védenczemnek beismerése által be van igazolva, az alanyi tényálladék azonban védenczem indokolt tagadásával szemben itten is beigazolhatlan.

Az alanyi tényálladék beigazolásául a 90 és 16. s zám alatti szakértői vélemény s védenczem volt, de tőle elvált nejének Kuzenovics Clementinának 20. sz. a. tanuzmánya hozatek fel.

A szakértői vélemény azonban, mint az alábbiakból kiviláglend, birói figyelembe nem jöhet.

Kuzenovics Clementine tanuzmánya pedig, eltekintve attól, hogy ezen tanu a pts. 192. §. c. és d. pontjai értelmében még polgári perben sem szerepelhetne védenczem ellen, mint akinek a kérdéses tény idejében neje volt s mint kivel mostan a házassági frigy felbontása folytán ellenségeskedésben áll, érvényes tanuul, azért nem képezhet főleg bizonyitékot, mivel nevezett azt a 122. sz. alatti előterjesztményében, melyben azt mondja, hogy ő védenczemről mi terhelőt sem tud, s hogy védenczem ő előtte mostan is tisztán áll, határozottan visszavonja, minek következtében elesik azon vád, hogy a 15. sz. a. falsificatumot védenczem készitette volna.

Azon okmánynak, mint tudva hamisitottnak használá-át védenczem enmaga őszintén beismeri.

Jól tudom, hogy habár a hamis okmányok tudatos használását az elmélet nem tekinti magában véve elégségesnek — a hamisitás tényálladékának beigazolásául, mindazonáltal hazai törvényeinkben nevezetesen, hogy többet ne emlitsek, az 1723. évi 11. t. czikkben ellenkező nézet érvényesült.

De azt is tudom, hogy ugyanazon t. cz. szerint a jogszerzési szándok szükségképen s elannyira megkivántatik, hogy épen ezen indoknál fogva ezen büntény a vétkességet kizárja.

Már pedig azt, hogy védenczemet a 15. sz. alatti okmánynak, mint tudva hamisitottnak használására jogsertési szándok vezette volna, — nem lehet kimutatni.

Ha azonban az kimutatható volna is, még ezen esetben is oly enyhitő körülmények harczolnak védenczem mellett, mint azt végül feltüntetni szerencsém leend, hogy ezen cselekménye védenczemnek — lehető legenyhébben számitandó be.

Az együtt előterjesztett hetedik, nyolczadik, kilenczedik és tizedik vád a 21. sz. a. testamentális kontraktusnak, a 22. sz. a. keresztelési testimóniumnak, a 23. sz. a. Vesselényi féle nyilatkozatnak s a 24. sz. a. Kalinczy Gábor-féle bizonyitványnak, mint állitólag hamis okmányoknak készitésük és használásuk miatt van emelve.

Ide vonatkozólag a vád igazolására 2 körülményt akart a kir. alügyész ur beigazolni, először azt, hogy az emlitett okmányok hamisak, és másodszor azt, hogy védenczem nem Vesselényi Miklós báró fia.

Ami az utóbbi körülményt illeti, az a jelen bünügyi kérdésre nézve egészen közönyös, s hazai törvényeink szerint különben is polgári uton, az álarczossági per során lenne megtorolandó. En tehát ezen kérdést egészen elejtem, arra nézve a czáfolat terét védenczemnek engedem át.

Ami az előbbi kérdésre vonatkozó vádakat illeti, ottan is megkülönböztetem a tárgyi és anyagi tényálladékot.

A hamisitás tárgyi tényálladékát a testamentalis kontraktusra vonatkozólag Vesselényinek a 149. számu csomagban A. S. alatti levelei; a keresztelési bizonyitványra vonatkozólag azon körülmény által, hogy Bod Péter csak 1830-ban lett lelkészszé; az 1849. november 12-én kelt Vesselényi-féle nyilatkozatra pedig, Vesselényinek szintén a 149. sz. csomagban levő V. alatti levele által akarja igazolni a kir. alügyész ur, azt mondván, azt állitván fel tételül, hogy ha egyike ezen okmányoknak hamis, akkor az összefüggés folytán hamis mind.

Én bátor leszek ezen tételt megforditani s azt ugy állitom fel, hogy ha egyik okmány valódisága kimutatható, akkor az összefüggés folytán eo ipsó valódi mindegyik. (Tetszés.)

S épen azért én nem is foglalkozom mindegyik okmánynyal, nem foglalkozom azokkal, melyek a kir. alügyész ur által bonczkés alá vétettek, hanem foglalkozom egyedül azzal, melyet a kir. alügyész ur érintetlenül hagyott, a Kazinczy-féle 1864-iki márcziusi okmánynyal. (Tetszés.)

Ennek valódisága ellen az egész vizsgálat során egyetlenegy momentum sem hozatott fel, s nem hozott fel ilyet vádbeszédében maga a kir. alügyész ur sem. Sőt ezen okmány valódiságára nézve az aláirást maguk az ujabb szakértők is hasonlónak nyilatkoztatják a felmutatott Kazinczy-féle kétségbe nem vont aláirásokhoz.

Miből folyólag önkint következik, hogy ezen okmány valódi, s hogy ez valódi, tekintettel arra, hogy ebben felsorolva vannak a többi okmányok is, ezeknek is valódiaknak és nem hamisitottaknak kell lenniök. (Tetszés.)

Ezen körülmény felment engem a többi okmányok hamisságára vonatkozólag felhozott vádak bövebb czáfolatától, mibe egyébiránt azért sem bocsátkozom, mivel feltéve, de tagadva, hogy ha minden okmány hamis volna is, az csak a jelen ügynek magánjogi oldalára birna befolyással, az csak a tárgyi tényálladékot állitaná helyre, de nem védenczemre vonatkozólag az alanyi tényálladékot.

Az alanyi tényálladék a 90. és 121. sz. alatti szemle jegyzőkönyvekben foglalt szakértői vélemények, illetve nyilatkozatok és azon feltevés által czéloztatik beigazoltatni, hogy a kérdéses okmányok hamisitása egyedül védenczemnek állott érdekében, abból egyedül o merithetett hasznot.

Az utóbbi önmagától elesik, mihelyt figyelembe veszszük azt, hogy az egyszerü feltevés egyszerü elővélemény, a mi pedig bünvádi eljárásnál helyet nem foghat.

A mi a szakértők véleményét illeti, arra bövebben ki kell terjednem.

Tény ugyanis, hogy már a polgári perben is hamissági kifogás tétetett alperesi részről a kérdéses okmányok ellen, s hogy ennek folytán azok szakértői szemle alá vétettek. — Ezen szakértői szemle jegyzőkönyve ottan fekszik a jelen bünperhez csatolt polgári per iratai között.

Ezen szakértői vélemény által, pedig annak véleményezoi között volt egy olyan egyén is, a ki Vesselényi Miklós bárót és annak aláirásait személyesen ismerte, az van konstatálva, hogy a kérdéses okmányok nem hamisak: s ezen vélemény alapuló a kérdéses okmányokon alapuló polgári perét védenczem, nemcsak az első biróság előtt, hanem a hét személyes táblán is megnyeré.

Midőn tehát volt már egy szakértői vélemény, mely nem volt homályos, nem volt határozatlan, mely a legfelsőbb biróság által iteleti alapul lön elfogadva, midőn a szakértői szemle törvényes módon vitetett végbe, akkor mi szükség sem vala ujabb szakértői szemlére.

Sőt ha a vélemény homályos, vagy határozatlan lett volna is, akkor is a bünvádi eljárást szabályzó és a tekintetes kir. törvényszék által is elfogadott 68. §. értelmében, melyben hasonlólag rendelkeznek az osztr. büntető perrendtartás 35. s az 1843. évi magyar büntetőjavaslat II. rész 112—114. §§-ai is, még azon esetben is ugyanazon szakértők lettek volna nyilatkozatra felhivandók.

Az ujabb szakértői vélemények tehát már létrejöttöknél fogva semmisek, annálfogva azok mi sulylyal sem birnak s a polgári perben kivett szakértői vélemény továbbra is érvényben tartandó mindaddig, mig annak hamissága, megvesztegetettsége konstatálva nincs.

Sőt ha bármineműi gyanuokok merülnének is fel az ellen, a milyenek pedig nem hozattak fel, azon esetben is csak egy felül vizsgálati szakértői szemle dönthetne a kérdés felett.

Azonban én még tovább megyek tekintetes kir. törvényszék. Még azon esetben sem szolgálhatnának alapul a felhozott vádakra nézve a szakértői szemlék marasztaló bünvádi itéletei, ha azok ellen figyelemre méltó kifogások nem hozattatnának is fel.

Jogelv ugyanis, s le van téve az 1843. évi magyar büntető javaslat II. r. 392 §-ában, hogy a kéziratok összehasonlításából szerzett vélemény annyi bizonyitó erővel bir, mint bármely más bünjelenség.

Jogelv továbbá az is s le van fektetve ez is az emlitett javaslat 397 §-ában, hogy elmarasztaló bünvádi itélet egyedül bünjelenségeken soha nem alapulhat.

Miből folyólag azon tiszteletteljes kérelemmel járulok a tekintetes kir. törvényszékhez: méltóztassék védenczemet a 7—10 vádak alul legroszabb esetben a még mindig gyakorlott próbák elégtelenségéből felmenteni.

T i z e n e g y e d i k v á d u l a polgári perben letett póteskü által elkövetett csalás van felhozva.

Ezen vád igazolására a 21—24 sz. a. okmányok hamis volta tárgyában előadottakra történik hivatkozás. Ennélfogva én is elégségesnek tartom a fentebb elmondottakra hivatkozni, mert a 8—10 vádak elesésével ezen vád is magától össze hull.

A t i z e n k e t t ő d i k vád egy 20,000 frtról szóló s állitólag hamis váltó készitése miatt van emelve.

Idevonatkozólag elő van adva, hogy védenczem beismerése szerint is létezik egy váltó, mely 20,00 frtról van kiállitva, melyet ő Wesselényi 72. sz. a. tanuzmánya szerint szándokolt is beperesiteni.

Ez mind tény, de hát hol van még eddig a vád alá fogható bünözés?

Az inditvány az által czélozza a kérdéses váltó hamis voltát beigazolni, hogy szerinte védenczem vonakodik annak hollétét felfedezni s hogy azon a régibb okmányokon létező előttemezések vannak.

Az első indok nem áll. Mert védenczem az 1869. évi jul. 10-én kivett vallomásában nyiltan eltagadja, hogy ő azt valamint az annak valódiságát támogató nyilatkozatot elfogadás előtti napon Nagy Gerzsonnak adta át, mely körülményt a Nagy Gyula 75 sz. alatti vallomása is támogatja. Nagy Gerzson azonban ezen körülményt időközben történt elhalálozása miatt nem igazolhatja.

A második indok sem áll, amennyiben azon a Kazinczy Gábor coramisátióján kivül a 21—24 alattiakon elő nem forduló Vasváry Pálé volt.

Azonban ha megállhatna is mind a két indok, tekintettel arra, hogy a 21—24 sz. alattiakon levő aláirások a fentebbezés szerint valódiak, s hogy a váltó hamissága annak elő nem keritése miatt constatálhatlan, még azon esetben sem állhatna meg a vád, a menynyiben e tárgyi tényálladék, mely a büntethetőségre szükségkép megkivántatnék, ki nem mutatható.

Sőt tovább megyek: ezen incriminált tény még azon esetben sem lenne büntetés alá vonható, ha a kérdéses váltó hamissága valóban constatálható lenne, mivel az más ellen álnokul nem használtatott, már pedig minden hamisitási bün cselekmény csak akkor végeztetik be, ha a hamisitvány mások megkárositási szándokával valóban használtatott is.

A t i z e n h a r m a d i k v á d. Juhász Imre [illegible] ellen állitólag elkövetett gyilkossági bün kisérlet vádja.

Ezen vádra nézve is hiányzik a tárgyi tényálladék hol pedig tárgyi tényálladék nincs, ott nem lehet alanyi tényálladék sem.

A tárgyi tényálladék legyőzése tekintetéből magának Juhásznak, továbbá Zeiterer Józsefnek 37. Halász Imrének 62 és Hamar Károlynak az 57. sz. a. csomagban levő előadásaik illetve tanuzmányaik hozattak fel.

Hogy ezen tanuzmányok azonban védenczem indokolt tagadása ellenében nem állitják helyre a vádbeli cselekmény tárgyi tényálladékát: azt a következőkben lesz szerencsém annak megemlitése mellett kimutatni, hogy még azon esetben is, ha az emlitett tanuk csakugyan igazolnák, a mit azokkal közvádló ur igazoltatni akar — nem probálnák be azok a gyilkossági bünkisérlet tényálladékát, mivel hazai törvényeink, 14 §. 6. 51 t. c. 8. §-a a gyilkosság carecteristicumául azt jelöli meg, s szükséges kellékül ezt tekinti, hogy azelőtt eltökélt gonosz szándékkal s nem röktönözve követtettek el, ez lévén a demarcationalis vonal a gyilkosság és emberölés között, már pedig a fenforgó concret esetben az előre feltett gonosz szándokoknak a lehetősége is ki van zárva.

Juhász Imre vallomása nem jöhet figyelembe azért, mert ő saját tényében forog.

Zeiterer József és Halász Imre vallomásai sem képeznetnek a vádbeli tényre nézve alapot, mivel ezen tanuk nem szemtanuk, maguk vallván, hogy ők a pisztolyt nem is látták, annyit bizonyitván csupán, hogy hallottak olyasmit, mi hasonlitott egy pisztoly kakasának elcsattanásához, miből azonban az elcsattanás még nem következik annyival kevésbé, mivel azt, mint kitünt, a g y u t a c s t o k l e c s e t t e n é s e idézte elő.

A Hamar Károly tanuzmánya pedig azért vetendő el, mert ez magának Juhásznak előadásával ellenkezik. Hamar által a pisztolyelcsattanás még az omnibusban, Juhász által pedig távol az omnibustól a czegléduteza sarkán történtnek mondatik.

Végül ugyan még az is felhozatik bizonyitékul, hogy az elfogatás után a városházánál fogatás után a városházánál megejtett szemle szerint a pisztolyon megiátszott a leesett gyutacs helye.

Ez azonban bizonyitékot még akkor sem képezne, ha a szemle alakilag kifogás alá nem esnék is; igy pedig annyival kevésbé szolgálhat bizonyitékul, mivel még az sincs megemlitve, hogy ki által ejtetett meg a szemle, nem hogy az igazoltatnék, hogy a szemle a külső szabályszerüségek megtartásával történt.

T i z e n n e g y e d i k, t i z e n ö t ö d i k és t i z e n h a t o d i k vádakul felhozatik még végül védenczem ellen a Sipos Zsuzsánna ellenében elkövetett erőszakos letartóztatás, erőszakoskodás és sulyos testi sértés vádja.

Ami az elsőt, az erőszakos letartóztatást illeti, annak tényálladéka védenczem beismerése által be van győzve.

Hanem azért ezen tény nem képez büntettet, mivel az erőszakolt letartóztatás csak akkor válik büntetté, ha az jogtalanul történik, itten pedig, hol egy dohánycsempészet miatt gyanus kóborló egyén tartóztatott le a tiltott üzelmek következtében okozható kellemetlenség és kár megelőzése tekintetéből, büntettet nem

Szentpétery Sándor,
aljegyző.
538 2—3

Hegedüs István.
aljegyző.
556 2—3

képezhet, mivel az ily egyének letartóztatása az igazság elveinél s több hazai törvényeink rendeleténél fogva szabados dolog.

Az erőszakoskodásra nézve pedig elsőben azt jegyzem meg, hogy ide vonatkozólag sincs egyéb bizonyitva, mint a mit védenczem maga beismer, t. i. hogy a ruháját büntetésül ezen dohánycsempésző s éjjel kóborgó asszonynak elvette, az pedig védenczem tagadásával szemben a panaszos egyszerü állitása által nem lehet beigazoltnak tekinthető, hogy pénzt is vett volna el tőle.

A ruhaelvétel pedig nem képez erőszakoskodást, minő büntényt hazai törvényeink nem is ismernek, ismervén csak a nyilvános erőszakoskodást, hanem képezi a fenyitési joggal való visszaélést, mely védenczem ellen minden esetre beszámitható, csakhogy a csekély mérvü visszaélésre való tekintettel — mint kihágás.

Térjünk át az utolsó vádra: sulyos testi sértés vádjára. Ennek tárgyi tényálladéka sincs beigazolva.

Mondatik ugyan az orvosi véleményben, hogy az sulyos testi sértés. De miután ezen vélemény arra van alapitva, hogy a felgyógyulásra 45 nap leend szükséges, s hogy az emlő szétrombolva marad, annálfogva, tekintettel arra, hogy az, miszerint a felgyógyulásra 45 nap szükségeltetett, — igazolva sincs, s azt, hogy az emlő szétromboltan maradása nem következett be, maga a panaszlónő beismeri — a sulyos testi sértés tárgyi tényálladéka helyreállitottnak nem lenne tekinthető, még akkor sem, ha az orvosi véleményt tiszti orvos állitotta volna is ki, melynek esete pedig fen nem forog.

A könnyü testi sértés azonban nem tagadható, mely védenczem ellen szintén beszámitandó, de ez is szintén csak mint kihágás.

Ezzel ki van meritve az ügyész ur inditványának a vádak indokolására vonatkozó része.

Hátra van még a büntetés mennyiségét tartalmazó conclusio.

Ha az általam fentebb egész szárazan előterjesztetteket figyelembe veszszük, jogi meggyőződést nyerünk arra nézve, hogy védenczem csak a megszökés, a 15. sz. alatti keresztlevél használása, s Sipos Zsuzsánna ellenében elkövetett fenyitő hatalommal való visszaélés és könnyü testi sértés által alkotott büncselekményekért, illetve kihágásokért vehető csupán fenyiték alá.

S ezeknél is, ha a lélektani indokokat figyelemre méltatjuk, igen sok enyhitő körülmény harczol védenczem mellett.

Őt nevezetesen, eltekintve az éhség kényszerétől s eltekintve attól, hogy isten szabad levegőjére s a napsugár szabad élvezhetésére még a kalitkába zárt vad madár is vágyik, oly okok is inditák a megszökésre, minők kevés elzárt szerencsétlen embernél forognak fen.

Őt a szerelem köté a multhoz, s az abból szőtt boldogság utáni vágy és ábránd a jövőhöz.

Csoda-e, ha ennek megvalósitásáért folyton megragadta a szabadulásra önkint kinálkozó alkalmat?

A 15. sz. alatti keresztlevélnek használására pedig a szabadsághoz s a közbecsülésben való uj élethez való ragaszkodáson kivül az kényszerité, hogy akkori urnője Csepcsányi Sarolta meg nem nősülés esetében, állomásától leendő elmozditással fenyegeté.

S ő csak hogy ne legyen kiteve az anyagi nyomornak s talán az üldöztetésnek — kénytelen volt ezen kényszernek engedni.

A Sipos Zsuzsánna ellenében elkövetettekre pedig a gazdasági felügyelői hatáskörének nem ismerése s főnöke érdekének megvédésében s hivatali kötelmei teljesitésében tul lelkiismeretesen kifejtett buzgalom vivé.

S ha ezen enyhitő körülményekkel kapcsolatosan azt is tekintetbe veszszük, hogy védenczem előélete nem oly megrovott, minőnek az feltüntetve van, akkor tisztában leszünk arra nézve, hogy azon büntetési mennyiség, mely közvádlóilag inditványba hozatott, itten alkalmazásba nem jöhet s tisztában leszünk arra nézve, hogy védenczemre sulyos büntetés egyátalában nem várhat.

Védenczem előéletében van, igaz, árny. Ő már egyszer el volt itélve. Hanem ha fontolóra veszszük, hogy a Jakabféle rablási szándéknak qualificált tett nem volt más, mint csalási szándok, a Rot Ezechiel elleni pedig az sem, s végül az Iroffy elleni gyermekkori pajzán tréfa; hogy ő a Jakabféle esetnél kétségbeesetében s önkivületies állapotában önmagát akará a kézben talált pisztolylyal kivégezni, s ha fontolóra veszszük azt is, hogy ő büntetését akkor és utólagosan már kiszenvedte s ha végül tekintettel leszünk először arra is, hogy a közben ő ugy igyekezett élni, hogy az által az általános közbecsülést jogosan kiérdemlé, másodszor pedig arra, hogy a lélek-nagyságnak épen az a kriteriona: vajon az elbukott a bukás után bir-e lélekerővel ismét felkelni, ha ezeket mind megfigyeljük, lehetetlen, hogy védenczem előéletét nagyon megrovottnak tekintsük.

Mostan már befejezhetném végbeszédemet.

Mielőtt azonban azt tenném, még egy futó tekintetet vetek védenczem egész életére, hogy az által ügye helyes elbirálhatását elősegitsem.

Védenczem valóban a szerencsétlenség gyermeke.

Ő anyai szeretetben, anyai gyöngédségben soha sem részesült.

Lehet-e aztán ilyen körülmények között azt várni, hogy vadságra hajlandó természete megszelidüljön?

Aztán mikor már a fiatalkori botlások után nem mindennapi tehetségei segélyével magának jövőt teremthet, az a nagy zivatar, mely akkor hazánkon végig viharzott, a haza reményeivel együtt elsöpörte az övéit is.

És jöttek az ujabb, meg ujabb csapások. Ő kénytelen volt bujdokolni otthontalanul s fedéltelenül.

S egy szerencsétlen esemény miatt el veszté szabadságát.

S midőn a börtönből kimenekülve, soha nem lankadó kitartással sikerült nekie a szégyenlett multat több mint egy évtizedig becsületessége által eltemetni, akkor jött egy hatalmas kéz, feltépte a multak fátyolát s tengernyi vádat zuditva ellene, ismét visszadobá őt a börtön sötétébe.

Megkezdődött aztán a vizsgálat, s tartott évekig, melyek alatt a bizonytalanság szerencsétlen védenczemet majdnem a kétségbeesés széléig vivé.

S midőn befejeztetett, akkor egy minden alapot nélkülöző denuntiatióra egy ujabb vizsgálat indittatott meg, azon eléggé nem jellemezhető koholt vád folytán, hogy védenczem gyilkolta meg Beniczky Lajost, azon egyént, kinek Domabidy Ferencz, Váradi Gáber és Dulovics Ernő 104. sz. alatti tanuzmányaik szerint ő mindig pártjához tartozott.

S ezen vizsgálat is befejeztetett. Védenczem ártatlansága fényesen kiderült.

S midőn ügye a mult évben elővétetett, akkor is itélet helyett pótvizsgálat lőn elrendelve.

Mostan már itélet alatt fekszik az egész ügy s mint volt szerencsém kimutatni: a felhozott vádak legnagyobb és legsulyosabb része tarthatatlan.

Tekintetes kir. törvénszék!

Azt hiszem, azon reménynyel kecsegtethettem magamat, hogy azon alázatos kérésem, melynél fogva védenczemet csak a 15. sz. a. keresztlevélnek, mint tudva hamisitottnak használásában kérem bünösnek kimondani, a megszökésben a Sipos Zsuzsánna ellen elkövetett fenyitőjoggal való visszaélésben és könnyü testisértésben pedig vétkesnek, a megszökés különben sem képezheti önállóan a bünvádi eljárás tárgyát s hogy ez a jelen ügy elbirálásánál csak mint sulyositó körülmény jöhet tekintetbe, s őt ezekért, figyelemmel arra, hogy az eddigi majdnem 2 évet tevő vizsgálati fogságánál fogságánál fenyitékül betudásával, mint melylyel a fenyitő igazságszolgáltatás igényeinek teljesen elég lenne téve, bünheszteni s ahoz képest röktöni szabadlábra helyezésének kegyes elrendeléseért esedezem, találkozand a tekintetes kir. törvényszéknek a szilárd jogi meggyőződés által támogatott elfogulatlan igazság szeretetével. Védenczem itt áll a törvény sorompója előtt s remény és kétség között várja elitéltetését!

S midőn én ügyér ezennel itélet alá bocsátom, nem elismerésért, nem kegyelemért, hanem igazságért esedezem.

Az aradi gyásznap negyedszázados évfordulója.

(**A „Debreczen" saját tudósitójától.**)

Arad, okt. 6.

1849. okt. 6-ikának 25 éves évfordulati napja nagyszerüen ünnepeltetett meg Aradon. A haza minden részéből elég számosan vettek részt ez ünnepélyen.

Kiváló szerep jutott a debreczeni honvédek részére.

De kövessük a sorrendet.

Reggel 6 órakor a városon riadó fuvatott. 8 órakor a helybeli és vidéki közönség kivonult a ligetbe, a hol csoportosult az ünneplő sereg.

Fél tiz órakor megindult a menet be a városba — misére. Gyönyörü volt nézni e csoportot, melyet a vértanuk eszméi lelkesitettek.

Nagy számmal volt képviselve a nővilág, s a legtöbben gyászba voltak öltözve. Eszünkbe jutott itt Tóth Kálmán népköltemenye: „Gyászban van az özvegy asszony, fekete a ruha rajta; óh de sokkal feketébb még, sötétebb a bubánatja" . . . . . és — „ez a szegény özvegy mindnyájunknak édesanyja."

A házakon gyászlobogók lengtek.

Kettős zenekar kisérte a menetet. Elől Damjanicsné kocsizott gyászba öltözve; utána a debreczeni egyenruhás honvédek mentek, kiket aztán a hazai honvédegyletek küldöttei követtek.

Tiz órakor a kath. templomban mise tartatott, s a pap megható beszédet mondott.

Innen a vértanuk kivágeztetési helyére vonulf a közönség. Ott most csinos emlékkő áll, s annak környéke virágokkal, koszorukkal volt elözönve.

A virágos tért közvetlen a debreczeni egyenruhás honvédek állták körül. Ott állt meghatottan Damjanicsné is; s a vértanuk több rokona volt jelen.

A szónok részére fekete szőnyeggel bevont asztal volt felállitva; erre először is Feleki Miklós lépett fel, s elszavalá nagy lelkesedéssel Jókai Mórnak ez alkalomra irt költeményét. (Ezt szerző szivessége folytán tegnapi számunkban közöltük. Szerk.) Aztán a zenekar játszotta a „Hymnuszt." — Majd Tiszti Lajos, az „Alföld" szerkesztője tartott emlékbeszédet. Még Degré Alajos beszélt. Szónoklata rendkivüli hatást keltett. — Ezután a tizezer főnél jóval többre menő közönség a legszebb rendben a Rákóczy-induló lelkesitő hangjainál ment a városházáig, a honnan ki-ki ment rendeltetése helyére.

Érdekes felemliteni, hogy a debreczeni honvédek a városházánál igen szép jelvényt kaptak: ezt ékes koszoru övezte, a jelvény közepén Kossuth arczképe állott, körötte pedig az ünnepelt vértanuk arczképei tündököltek. E jelvénynyel vettek részt a menetben.

Az idő kitünően kedvezett.

Talán az ég is megelégelte már a magyarra bocsátott rosz időket!

Ugy legyen!

Éljen köztünk örökké a nap halottainak emléke!

Balmaz-Ujváros egy töredéke a szászok után.

— Nagy megbotránykozást szült a legközelebbi egyházkerületi közgyülésen a Debreczenhez 2 mértföldre eső B.-Ujváros egyik, igaz, legtöbbnyire svábokból álló, ref. egyházából nehány hitsorsosnak aláirásával ellátott kérvény, melyben az egyházmegye határozata ellenében az iránt folyamodnak, hogy ezután csakis német nyelven tartassék ott az istenitisztelet.

A „Hon" tegnapi száma ezen tételt lapunk sajtóhibájának tulajdonitotta.

Pedig ez nem sajtóhiba; hanem botrány, mit a b.-ujvárosi német ref. egyház papja, szász atyafiait utánozva, támasztott az egyház kebelében!

A nevezett egyház templomában az istenitisztelet eddigelé felváltva vasárnaponkint magyar és német nyelven tartatott.

És most Hoffmann D. lelkész urnak tetszik, a folytonos gyakorlatot megbolygatni akarni az általa felizgatott népgyülésen szerepeltetett szászbarátok utján.

És mivel állanak elő a magyar alföld tüzhelye mellett elhelyezkedett sváb atyafiak, kérelmök támogatására?

Azt fillentik, hogy asszonyaik nem értik a magyarnyelvet! Tehát a férfiak értik! És azzal is igazolva van az istenitiszteletnek magyar és német nyelven is tartása!

De nem is igaz, hogy a b. ujvárosi sváb asszonyok nem értenének magyarul. Mert hiszen Debreczenben naponként csapatostól megjelenvén, magyar nyelven közlekednek, ide hozván be áruikat eladni.

Avagy a piaczon tudnak magyarul, de az istenházában ezt megtagadják?

Az egész tehát nem egyéb roszakaratu izgatásnál mit Hoffmann Dávid lelkész szitogat!

Mi tiszteljük a mások jogait; de a magunkét sem hagyjuk!

S minthogy a nevezett egyházban vannak, kik németül épen nem is tudnak, az eddigi gyakorlatot fentartandónak követeljük!

Reméljük, hogy az egyházmegyei tanács és az egyházkerület, szigoru vizsgálat előrebocsátása után, a szászbarátot, mint izgatót érdemlett jutalomban fogja részesiteni!

Szinházi szemle.

Kedden, (okt. 6.) **„Krakkói barátok".** Eredeti történeti szinmü, 4 felv. Irta Rákosi Jenő. Először is megjegyezzük, hogy a nagy diszmenet nem sikerült, vontatott volt s a királyné hóditó megjelenésén kivül, a népség és katenaság laza csoporta egyátalában nem fejezé ki a királyné megérkezése feletti örömöt; a szinek átalakitására is igen hosszu felvonásközöket vett igénybe a rendezőség. — Ami á szereplőket illeti, Lukácsiné gonddal játszá a különben eltörpitett Hedvig szerepét s helyenként valódi bensőséggel szavalt. Törökné Klára hálás szerepét helyes felfogással adta s a darab verselésére az értelem elhomályositása nélkül ő vigyázott legjobban. — Foltényi és Horváth a legpompásabb barátok valának, a milyeneket képzelni lehet. Mándoki és Együd szintén megállták helyüket, bár az előbbi az első felvonásban Jagelló vad erélyességének feltüntetésére kissé tulságosan kiabált. A mellék szereplők aztán csak ugy bugdácsoltak a verseken keresztül. Közönség kis számmal.

UJDONSÁGOK.

* **A tiszántuli** ref. egyházkerület gyülése ma ismét összeült. s ez alkalommal a közelebbi ülésekről szóló jegyzőkönyvek hitelesittettek.

* **A Nagy Pál** főiskolai tanár beköszöntésére kitüzött határidő holnapról folyó hó 11-re vasárnap délelőttre halasztatott, s a magyarirodalmi tanszékre megválasztott és már meg is érkezett Géressy Kálmán beköszönésével együttesen fog a Nagy Pál tanáré is végbe menni.

* **Főiskolánkban** a tanév holnapután kezdődik meg ünnepélyes istenitisztelettel. A növendékek ez évben is szép számmal jelentkeztek.

* **A ref. egyházi nőnövelde** felügyelő bizottsága ma a tanárok beterjesztése alapján megállapitván a használandó tankönyveket, a tanfolyam holnap kezdetét veendi. Ez intézetben az alsó négy osztály vezetése Hajdu István kezében van, segitségére levén a nevelőnő is. A felsőbb osztályokban tanitani fognak: az igazgató Dóczy Gedeon és neje magyar és német nyelvet, természet és földrajzot, számtant sat. Koovács Lajos tanitóképezdei tanár történelmet és magyar irodalomtörténetet; Füredi Lajos ref. segédlelkész vallástant és éneket; a más vallásu növendékek szintén részesülnek vallásos oktatásban saját felekezetük részéről. Mint halljuk, a növendékek beiratása nagyban foly s a tavalyi népesség ez iskolai évben is meglesz.

* **Bartal György** földmivelés- ipar s kereskedelmi miniszter holnapután szombaton városunkba érkezik a gazdászati iskola ügyében; s e mellett a helybeli hivatalokat és intézeteket is meglátogatandja.

* **A helybeli** kath. gimnáziumból szomoru hireket hallunk; a növendékek száma ez évben tetemesen megfogyott; a négy osztályban alig van 20 növendék.

* **Gyászjelentés. Mély fájdalomtól megsebbzett szivvel tudatjuk, feledhetetlen kedves jó anyám és nagyanyánk özv. Nagy Mihályné szül. Nagy Katalin asszonynak hosszas szenvedés után, életének 84-ik évében, október hó 1-ső napján esteli 7 és fél órakor történt csendes kimultát. A boldogultnak földi részei, okt. 3-ik napján délután 3 órakor a csapóutczai 315-ik szám alatti háznál tartandó rövid végtisztességtétel után, a czeglédutczai sirkertbe fognak öröknyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre a boldogultnak rokonait, ismerőseit s átalában a tisztelt közönséget bánatos szivvel meghivjuk. Debreczen, 1874. október 2. Leánya: Nagy Mária Barcsay Miklósné, unokái és több rokona nevében.** (Lapunkból térhiány miatt többször kimaradt.)

* **Gáspár Ignáczné** nőnöveldéjében a tanitás rendszeresen meg fog kezdetni a holnapi napon; mit az érdeklett szülők tájékozása végett köztudomásra hozunk.

* **A hamis aranyakkal** csalás gyanuja miatt tegnap letartott Asztalos János nevü egyén ügyében az azóta lefolyt vizsgálatból kitünt, hogy nevezett nem csalási szándékból akart tuladni a nála talált tántuszokon, hanem mivel ő azokat valódi jó pénzeknek tartotta, sőt még hogy őt szedték rá ugyancsak az itteni külső baromvásárban egy ismeretlen ember és annak felesége, kik a tántuszoknak darabját egy forintjával adták el a befogott károsnak; a valódi bünösöket azonban feltalálni nem sikerült.

* **Dicsőfi József** főiskolai segédkönyvtárnok az egyházkerületi közgyülés által 500 ft tiszteletdijjal jutalmaztatott a könyvtárrendezés körüli érdemeiért. Óhajtandó, hogy a rendszeresitett könyvtárnoki állomásra is állandóan ő alkalmaztassék.

* **A főreáliskolában** Sárói Szabó tanár helyére ideiglenesen a jövő évre Krisztiani Alajos előnyösen ismert rajztanár alkalmaztatott.

* **A vásári tolvajoknak** egész csapatát szolgáltatta át a kapitányi hivatal a kir. ügyészségnek, kiket, még mielőtt a szerzett zsákmányt élvezhették volna — sikerült tetten kapni; ilyenek voltak: egy nő, aki a piaczon levő egyik rőfös kereskedésből egy vég lüsztert lopott; három oláh ember, kik a külső vásártéren szedtek össze sok mindenfélét; egy másik egyén, aki hegedüjétől fosztotta meg a kevéssel azelőtt azzal még őt mulattató zenészt, végre oly valaki, aki pár héttel előbb a vasuti indóházban követett el lopást.

* **Husárak,** a helybeli mészárosok által f. évi okt. 7-től 14-ig megállapitva s a hatóságnál szabályszerüleg bejelentve, a következők: 18 kr hatvanutczán mindkét székben; 19 kr péterfián Farth Jánosnál; 20 kr czeglédutczán mindhárom székben, kismester, várad, varga, sas és csapóutczán: Rácz György, Bot Lajos mészárosoknál, a piaczi 7. számu székben; minden többi és fentebb elő nem sorolt mészárszékben pedig 22 kr.

* **A téglás és homokcsapókertben** már ma szüretelnek. Átalában véve kevés borra van kilátás. No de azért Debrebreczenben is csapnak vig szüreteket.

* **Postaügy.** Egy helyben Madame Elise de Zoltán Keltz név alatt feladott levélre a rendeltetési hely feljegyezve nincs. Kéretik ismeretlen feladó az alulirt postahivatallal ezt tudatni. Debreczen, 1874. október 7. Máyer Antal, posta hiv. főnök.

* **Sajtóhiba.** Lapunk 193. zzámában özv. Tánczos Istvánné nevelőintézetéről közlött értesitésbe egy sajtóhiba csuszott be. Az értesités végén ez áll: a növendékek tandija egy hóra osztálykülönbség nélkül 5 ft, e helyett azonban havonkint 4 ft értendő.

Délutáni posta.

— **Frankfurtból kelt távirat szerint a legujabb magyar kölcsönre oly tömegesen irtak alá, hogy nagymérvü leszállitásra lesz szükség.**

A „Debreczen"
eredeti

MAGÁNTÁVIRATA.

— Budapest, okt. 7. — Novák Gusztáv nagykárolyi lakosnak Bajza István gencsi ref. lelkész és társai elleni sajtóperében a debreczeni esküdtszék által hozott itélet a semmitőszék 16399-ik számu határozatával — megsemmisittetett.

KÖZGAZDASÁG.

Piaczi árak 1874. Az áru czikkek s árak megnevezése a dienesi országos vásár alkalmával 1 pár hizott ökör 300—310 frt. Hizott tehén 140—150 frt. Fejős tehén 150—180 frt. I. rendü jármos ökör 250—260 frt. II. rendü jármos ökör 180—200 frt. III. rendü jármos ökör 140—150 frt. 1 Darab jó igás ló 100—120 frt. Hizott sertés 150 font szalonnás 70—75 frt. 1 Pár féléves sovány süldő 25 frt. Esztendős sovány sertés 30—35 frt. Két esztendős sovány sertés 45—60 frt. Anya birka 8—10 ft. Magyar juh 10—12 frt. Ürüh birka 12—18 ft. Ökör bőr 26—28 frt. Tehén bőr 22—24 frt. Ló bőr 7—8 frt. 25 kr. Juh bőr 2.—60, Birka bárány bőr 1—1.20, Magyar bárány bőr 1.—80, 2 frt. 1 Darab ölni való veres borju 10—11 ft. Nyársra való malacz 2—2.50. Ölni való bárány 2.50,—3 frt. 100 Darab nyul bőr 20—32 frt. 10 db ökör szarv 20—25 frt. Szarv hegy 7—8 ft. Nagyobb gyékény 100—120 frt. Kissebb gyékény 50—51 frt. 1 Mázsa sós szalonna 50—52 frt. Sós háj 50—52 frt. Juh turó 30—32 frt. Nyers faggyu 18—20 frt. Szin méz — — — Sonkolyos méz 24—26 frt. Kender kifésült 30—35 frt. Kender fésületlen 12—18 frt. Csepü 4—8 frt. Mont liszt 13.60, Zsemlye liszt 12.80, Sárga viaszk 90—95 frt. Idei gubics — — — Fosztatlan uj toll 120—130 frt. Ócska toll 50—80 frt. Pehej uj 210—220 frt. Ócska 150—170 frt. Enyv 34 frt. Birka gyapju kétszer nyiró 70—75 frt. Birka gyapju egyszer nyiró 80—90 frt. Magyar gyapju mosott 36—38 frt. Magyar gyapju mosatlan 20—24 frt. Rongy fekete 4—5 frt, Rongy fehér 7—8 frt. Lószőr hosszu 90—100 frt. Lószőr kurta 44—50 frt. Virágolaj tisztitatlan 20 frt. Virágolaj tisztitott 22 frt. Hamuzsir 20—22 frt. Timsó 10—11 frt. Szóda angol fehér 8.50,—9. Szappan 17.50, 18. Repczeolaj tisztitatlan 18 frt. Repczeolaj tisztitott 25 frt. 100 Itcze lenmagolaj 30—32 ft. Hegyi ó bor 16 frt. Hegyi uj bor 14 frt. Olvasztott tehén vaj 80 frt. Juh vaj — — — Szalonna zsir 68 frt. Szilva pálinka ó 56 frt. Szilva pálinka uj 40 frt. Élet pálinka 28 frt. Szesz 30. foku 30 frt. Tej 8—10 frt. Tejfel 30—40 frt. Bor eczet 20 24 frt. Szesz eczet 4 frt. Szin méz 80 frt. Aszalt szilva — — — Piaczi liszt 7—8 frt. Lenmag olaj — — — Kendermag olaj 22—24 frt. Vadrepcze olaj 22—24 frt. 1 Mérő buza 4.—4.80. Kétszeres 3.40,—3.80. Rozs 3.10,—3.30. Árpa 2.20,—2.40, Zab 1.65.—1.75. Tengeri 4.30,—4.50. Köles 3.—3.50. Köles kása 6.50,—7. Szikső jóféle —.—.—. Lencse szatmári 5 frt. Lencse szepességi 8.—8.50, Borsó szatmári —.—.—. Borsó szepességi„8.—8.50, Paszulj fehér 8.—8.50, Vetett repcze mag őszi 5.—5.20, Vadrepcze mag 2 frt. Lenmag 3 frt. Kendermag 2 frt. Dió 6—8 frt. Aszalt sziiva —.—.—. Aszalvány 2.—2.50, 1 Zsák burgonya 1.—1.80. 1 Pár tyuk 90 kr. Csirke 50 kr. Kappan 1.10, Kövér lud 4—6 frt. Sovány lud 2 frt. Pulyka 2.40,—2.60, Kacsa 80 kr. 12 Darab tyuktojás 30 kr.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

I. bérlet 2. szám

Csütörtökön, okt. 8-án 1874.

adatik:

AZ UDVARI BOLOND.

A Teleki-alapitványból 100 arany pályadijjal jutalmazott erredeti történelmi vigjáték 3 felv. Irta Szigligeti. (Rendező: Együd.)

Kezdete 7 órakor vége 9-kor.

Szombaton, okt. 10-én

„Petaud király udvara."

Operette 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:

OLÁH KÁROLY.

Főmunkatárs:

SZATMÁRI KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetés.

A debreczeni királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhirré tétetik, miszerint a felperes **Mészáros Julianna** részére, alperes **Mészáros Sándortól** 80 aft tőke és járulékai erejéig lefoglalt ingatlan, u. m. a debreczeni 1156-ik számu telekjegyzőkönyvben bejegyzett csapókülvárosi 2952-dik számu háznak 800 frtra becsült egynegyed része, folyó 1874-dik évi **október hó 23-dik**, szükség esetére **november hó 23-dik** napján d. u. 3 órakor, a telekkönyvi irodában kiküldött végrehajtó Kovács József által megtartandó árverésen el fog adatni.

Az árverési feltételek a következők:

1. Kikiáltási ár a becsérték, melynek 10 százaléka vagy is 80 afrt az árverelni szándékozók által, a kiküldött árverelő kezéhez bánatpénzül leteendő.

2. Az ingatlanok az 1-ső árverési határnapon csak becsáron felül vagy azon, a 2-ik árverési határnapon azonban becsáron alól is eladatnak.

3. A vételár 3 egyenlő részletben, és pedig a leütéstől számitva 1, 2 és 4 hó, alatt, az árverés napjától fogva járó 6%, kamatával fentirt telekkönyvi hatóságnál lefizetendő; a bánatpénz az utolsó részletbe tudatik.

4. Vevő a vett ingatlannak azonnal birtokába és használatába lép; — tulajdonjoga azonban csak a vételár teljes lefizetése után fog hivatalból bekebeleztetni.

5. Vevő viseli az átirási kincstári dijat, és a vett ingatlan után a leütéstől fogva eső mindennemü adó s egyéb terhet.

6. Ha vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, a vett ingatlan bármely érdekelt fél kérelmére a p. t. r. t. 459. § értelmében vevő kárára és veszélyére ujabban kitüzendő s csak egyszeri árverésen becsáron alól is elfog adatni.

Egyszersmind azok, a kik fentebbi ingatlanra tulajdoni vagy más igényt érvényesithetni vélnek, felhivatnak, hogy igénykereseteiket ezen hirdetvény közzétételének utolsó napjától számitandó 15 nap alatt — fentirt telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1874-dik évi szept. hó 11-ik napján tartott üléséből.

Hegedüs István,
aljegyző.

545 3—3

Árlejtési hirdetés.

A reform. ispotályi szegények részére szükséges étel, folyó év november 1-től 1875. nov. 1-ig leendő kiszolgáltatására, mint szinte a szükséges csizmák kiállitására az árlejtés **folyó hó 9-kén pénteken** d. u. 3 órakor az isp. intézetben fog megtartatni.

Debreczen, okt. 6-kán 1874.

Zagyva Imre,
isp. felügyelő.

568 1—2

Kiadó bükk- tölgymakk.

Ungmegyei k. szlatinai 1300 holdas erdőmben, mely Ungvárhoz egy órányira fekszik, bő bükk- és tölgymakk kiadó. — Értekezhetni velem szóval vagy irásban — Ungvártt.

Mocsáry Géza,
(a Haladás szerkesztője.)

569 1—

Táncztanitási jelentés!

Alólirott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel miszerint a táncztanitást

folyó hó 7-én

megkezdem.

Kéretnek azon t. szülők kik gyermekeiket nálam tanittatni óhajtják, ugyszinte a t. táncz-kedvelő ifjak, kik nálam oktatást venni szándékoznak, hogy minél előbb nálam magokat beiratni sziveskedjenek.

A beiratásidö naponta délelőtt 10—12 óráig d. u. 2—5 óráig. Lakásom és tánczteremem Széchényi utczán a t. Lobmayer ur házánál 1907. szám alatt.

Kik nálam magán órát vagy magánházaknál oktatást venni szándékoznak sziveskedjenek velem személyesen értekezni. Tisztelettel

Holländer József, táncztanár.

562 3—3

Debreczen, 1874. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.